

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 27 juni 2023
Ons kenmerk 26/5.2/2023000895
Behandeld door team Financiën, Planning en Control
Onderwerp: Effecten meicirculaire provinciefonds 2023 en aanverwante recente ontwikkelingen
Status: Ter informatie

Geachte voorzitter/leden,

Hierbij informeren wij u over enige recente ontwikkelingen rond het Provinciefonds en enige aanverwante zaken, aansluitend op onze brief van 7 maart 2023, kenmerk 10/5.7/2023000334.

Meicirculaire Provinciefonds 2023

Op woensdag 31 mei 2023 is de Meicirculaire Provinciefonds 2023 verschenen. De circulaire informeert de provincies over de provinciefondsuitkeringen voor 2023 en verder, gebaseerd op de besluitvorming rondom de Voorjaarsnota van het Rijk. De Meicirculaire Provinciefonds 2023 heeft een financieel effect voor de provincie Drenthe. Wij nemen deze effecten mee in de 2^e Actualisatie van de Begroting 2023. Onderstaande tabel vat de financiële effecten samen.

Overzicht algemene uitkering provinciefonds 2023 na meicirculaire 2023

	2023	2024	2025	2026
Raming algemene uitkering Begroting 2023	€ 174.332.800	€ 186.284.546	€ 184.246.021	€ 172.217.354
Raming algemene uitkering meicirculaire 2023	€ 177.200.235	€ 187.783.967	€ 188.642.982	€ 179.434.304
Correctie 2022	€ -95.597			
Verschil met raming in Begroting 2023	€ 2.771.838	€ 1.499.421	€ 4.396.961	€ 7.216.950
Stand vrije bestedingsruimte na actualisatie 2023 en PS 30 mei	€ 7.352.654	€ 11.417.161	€ 1.801.663	€ -15.938.634
taakmutatie PAS melders	€ -206.402			
taakmutatie bodemsanering	€ -171.013			
taakmutatie WOO		€ 49.479		
Stand vrije bestedingsruimte na verwerking meicirculaire	€ 9.747.077	€ 12.966.061	€ 6.198.624	€ -8.721.684

Het eerste effect van de Meicirculaire Provinciefonds 2023 behelst de afrekening van de bevoorschotting over het uitkeringsjaar 2022. Uiteindelijk komt de algemene uitkering voor 2022 neer op € 165.269.479,--. Dit is € 95.597,-- lager dan de laatst bekende stand uit de Decembercirculaire Provinciefonds 2022 en dat bedrag (nadeel) wordt nu afgerekend via de lopende bevoorschotting over 2023. De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van het accres. Door deze accresontwikkeling heeft de circulaire een positief effect op de vrije bestedingsruimte. Het "ravijnjaar" 2026 is hiermee echter nog niet opgelost, zoals in de tabel bij het jaar 2026 te zien is. Overigens is de stand van de vrije ruimte in de tabel nog niet de eindstand van de 2^e Actualisatie 2023; daarin worden ook nog andere ontwikkelingen meegenomen.

In de algemene uitkering zijn enige taakmutaties opgenomen, te weten voor Programma aanpak stikstof(PAS)-melders, bodemsanering en ten behoeve van extra kosten Wet open overheid (Woo). Deze ramen wij niet als onderdeel van de bijdrage aan de vrije bestedingsruimte. Dit omdat de verwachting is dat hier ook lasten tegenover (zullen) staan. De (financiële) effecten worden meegenomen in de 2e Actualisatie 2023 en aldaar ook nader toegelicht.

In de Meicirculaire Provinciefonds 2023 ontvangen de provincies ook informatie over te ontvangen decentralisatie-uitkeringen (DU). DU's zijn in die zin budgettair neutraal, omdat wij in Drenthe gewoon zijn bij een DU tegenover de te ontvangen bate een even grote last op te nemen in de begroting. In de Meicirculaire Provinciefonds 2023 is ten opzichte van de Septembercirculaire Provinciefonds 2022 voor 2023 één nieuwe DU opgenomen: de DU Hergebruik stedelijk afvalwater. Voor Drenthe betekent deze DU een uitkering van 2023 tot en met 2027 van jaarlijks € 20.833,--.

Voor 2023 heeft het kabinet voor de provincies verder nog eenmalig aanvullend € 2,6 miljoen beschikbaar gesteld voor de regionale energie strategieën (RES). Dit bedrag zal via de in eerdere jaren gehanteerde verdeelsystematiek uitgekeerd worden. Voor Drenthe betekent dit een DU RES voor 2023 ter hoogte van € 423.873,--.

Herziening verdeelsystematiek Provinciefonds

In 2021 heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de opdracht gegeven aan het adviesbureau Cebeon om een nieuw verdeelmodel voor het Provinciefonds uit te werken. Dit omdat geconstateerd is dat het huidige verdeelmodel verschillende wefffouten bevat en niet voldoet aan de Financiële verhoudingswet. Cebeon heeft in haar werkwijze gebruik gemaakt van een begeleidingsgroep met ambtelijke ondersteuning vanuit verschillende provincies. Op verschillende momenten zijn uitgangspunten en deulitkomsten getoetst en gedeeld met provincies. Na oplevering van het rapport in november 2022 hebben de twaalf provincies gezamenlijk hierover - met en zonder betrokkenheid van het Rijk - zeer intensief gesproken, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Ook Drenthe is hier nauw bij betrokken geweest.

Het model geeft - zoals te verwachten was - herverdeeleeffecten, mede omdat het totaal van het Provinciefonds niet groter wordt en er uitgegaan wordt van andere uitgangspunten dan bij het huidige verdeelmodel. De verdeling van het Cebeon-model is minder inwonerafhankelijk en provinciespecifieke kenmerken wegen zwaarder mee. Denk hierbij aan hectares natuur, oppervlakte wegen en vaarwegen etc. Dit is in lijn met de kritiek op het huidige model die wij hebben

geuit in het voorbereidingsproces. Daarnaast is het voorstel om de verrekening van de MRB-capaciteit (de mogelijkheid die provincies hebben, opcenten op de motorrijtuigenbelasting te heffen) en de capaciteit om eigen inkomsten te genereren (OEM: overige eigen middelen) geheel mee te nemen. Het model rekent met de situatie zoals deze was in 2020. Voor Drenthe zou dat betekenen dat - als het Cebeon-model onverkort wordt ingevoerd - ons aandeel vanuit het Provinciefonds 11% hoger zou liggen. Op basis van 2020 zou dit ruim € 17 miljoen betekenen. Dit is zo'n 9% van de totale uitgaven die Drenthe had in 2020. De effecten van het nieuwe model voor de jaren na 2020 zijn niet gedeeld, maar met een groter totaal aan algemene uitkering in het Provinciefonds zal het absolute getal groter zijn. Vanaf 2026, het moment wanneer de korting op het Provinciefonds van het Rijk ingaat, zal dit weer dalen.

Op dit moment is een meerderheid van de provincies voor de invoering van het Cebeon-model. Een aantal provincies heeft echter aangegeven de effecten van de herverdeling niet acceptabel te vinden. Het besluit tot een nieuwe verdeling ligt uiteindelijk bij de minister als fondsbeheerder. De Financiële verhoudingswet zal bij invoering van een nieuwe verdeelmodel voor het Provinciefonds moeten worden aangepast. Dit heeft effect op de mogelijke invoeringsdatum van een nieuw model. Het behoeft geen verdere argumentatie dat een zo snel mogelijke invoering in het belang van onze provincie is. In de bijlage bij deze brief vindt u de brief die vanuit het Interprovinciaal Overleg (IPO) verstuurd is aan de minister. Duidelijk is wel, dat in de Meicirculaire Provinciefonds 2023 nog geen effecten zijn meegenomen van een herziene verdeelsystematiek voor het Provinciefonds.

Overige aanverwante zaken

De zorgen die de provincies hebben omtrent het hierboven genoemde "ravijnjaar" 2026 zijn onderdeel van een bredere zorg omtrent de financiering van de provincies. Het coalitieakkoord kondigde eind 2021 een nieuwe financieringssystematiek voor gemeenten en provincies aan. Vooruitlopend daarop werd de jaarlijkse indexatie van het Gemeente- en Provinciefonds stopgezet en een korting op beide fondsen doorgevoerd.

De Voorjaarsnota 2023 van het kabinet laat geen ontwikkeling zien die de zorgen van gemeenten en provincies wegneemt. IPO, Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG) en Unie van Waterschappen hebben in een gezamenlijk position paper op de Voorjaarsnota 2023 gereageerd. Wij verwijzen verder naar het bijgevoegde position paper.

Door de introductie van Betalen Naar Gebruik (BNG) in 2030 gaat het huidige provinciale belastinggebied (opcenten op motorrijtuigenbelasting) verdwijnen. Het Rijk is op dit moment bezig met een wetswijziging gericht op MRB+: een kilometerafhankelijke MRB. Over de toekomst van de provinciale opcenten lopen gesprekken tussen het IPO en het Rijk. Daarbij zijn de provincies van mening, dat eerst duidelijkheid moet worden gegeven over de bredere financiële ontwikkeling vanaf 2026 en daarmee over een eventuele vergroting van het provinciaal belastinggebied, voordat een keuze over de toekomst van de provinciale opcenten kan worden gemaakt. Deze lijn is nog steeds van kracht.

Het Ministerie van Financiën werkt intussen aan de lancering van de internet-consultatie over de wetgeving. Zodra wij over een en ander meer informatie beschikbaar hebben, zullen wij uw Staten hierover nader informeren.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris

Bijlagen:

1. Brief van IPO aan minister van BZK over de verdeelsystematiek van het Provinciefonds
2. Position paper IPO, VNG en Unie van Waterschappen d.d. 2 juni 2023

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
T.a.v. mevrouw mr.drs. H.G.J. Bruins Slot
Postbus 20011
2500 EA 's-GRAVENHAGE

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
		FIN 11494/2023	8 juni 2023
onderwerp			
Verdeelmodel Provinciefonds			

Geachte mevrouw Bruins Slot,

De twaalf provincies nemen als partners van het rijk, de gemeenten en de waterschappen, verantwoordelijkheid voor de grote transities en maatschappelijke opgaven in Nederland. Van verduurzaming, wonen, bereikbaarheid tot de complexe opgave in het landelijk gebied. Zonder de provincies kan het rijk deze opgaven en de nationale ambities niet realiseren. Die samenwerking vereist adequate financiële verhoudingen. Deze randvoorwaarde wordt ons inziens momenteel onvoldoende ingevuld. Dit ondanks de daarover eerder afgesproken spelregels. Dit leidt tot een disbalans tussen opgaven c.q. taken en de daarvoor benodigde voldoende, stabiele meerjarige financiële middelen. Dat baart ons, zoals u bekend, grote zorgen. Het leidt tot risico's voor kwaliteit en tempo van uitvoering van genoemde opgaven.

Er is (te) veel onzekerheid over de financiële toekomst van de provincies. De korting op het Provinciefonds is doorgevoerd en de opschalingskorting is nog niet definitief afgeschaft. Het rijk kiest ervoor de grote transities te financieren met incidentele fondsen waarbij geen rekening wordt gehouden met daaruit voortvloeiende structurele kosten. De voorgestelde nieuwe manier van indexeren houdt onvoldoende rekening met de ontwikkeling van provinciale kosten. Hoe het nieuwe provinciale belastinggebied per 2030 er uit ziet, en hoe dat zich verhoudt tot alle decentrale belastingen voor onze inwoners, is evenzo niet duidelijk.

Dit tegen de achtergrond van bestaande en verder oplopende tekorten. Denk aan openbaar vervoer, natuur, de regierol op de grote transities, infrastructuur en onderhoud, cultuur, regionale economie.

Inlichtingen bij : Hester Menninga
Email : hmenninga@ipo.nl
Bijlagen : 0

Gegeven de noodzakelijke aanpak van complexe opgaven en gegeven de grote financiële uitdagingen, en in de wetenschap dat het rijk voornemens is minder middelen aan de decentrale overheden te doen toekomen, is de provincies gevraagd met het rijk samen te werken aan een nieuw verdeelmodel voor het Provinciefonds. De facto het verdelen van de schaarste. Sinds november 2022 hebben de twaalf provincies gezamenlijk – met en zonder betrokkenheid van het rijk – intensief gesproken, zowel ambtelijk als bestuurlijk.

Langs deze weg informeren we u over het standpunt van de gezamenlijke provincies over het lopende proces voor een nieuw verdeelmodel voor het Provinciefonds.

In 2021 heeft u opdracht gegeven aan het adviesbureau Cebeon om een nieuw verdeelmodel voor het Provinciefonds uit te werken. Belangrijke aanleiding hiervoor lag in de bestuurlijke wens om een aantal 'weeffouten' in het bestaande verdeelmodel te corrigeren. In januari 2023 heeft Cebeon een ontwerp voor een nieuw verdeelmodel gepresenteerd. Daarna is een proces gestart van overleg tussen uw ministerie en de gezamenlijke provincies om te bezien of dit voorstel op steun van de twaalf provincies zou kunnen rekenen. In de afgelopen maanden hebben de provincies zich daarnaast ook onderling gebogen over een eerlijke en stabiele verdeling van de structurele middelen die zij van het Rijk ontvangen.

Het voorstel van Cebeon voor een herverdeling van de middelen uit het Provinciefonds roept wisselende reacties op bij de twaalf provincies, zowel voor wat betreft de onderbouwing als de uitkomsten. De uitgangspunten voor het nieuwe verdeelmodel worden door de meeste provincies herkend. De operationele uitwerking en de keuzes rond de verrekening van de eigen middelen en het eigen belastinggebied roepen echter veel vragen en bij meerdere provincies ook kritiek op. De herverdeeleffecten van het voorstel zijn bovendien zeer fors. Voor sommige provincies betekent dit een erkenning van de structurele problemen die al lange tijd worden ervaren. De evenzo reële uitdagingen van andere provincies worden juist groter, zeker in het licht van bovengeschetste omstandigheden.

De voorgenomen korting op het Provinciefonds staat, in combinatie met de herverdeling van het Provinciefonds, bovendien haaks op het recent uitgebrachte advies 'Elke Regio telt'. De discussie over een eerlijke verdeling van de middelen uit het Provinciefonds is niet los te zien van de bredere discussie over een gelijkwaardig voorzieningenniveautussen regio's, en van alle in deze brief neergelegde financiële vraagstukken.

Het door Cebeon voorgestelde model leidt tot effecten die voor een deel van de provincies niet te dragen zijn. Het realiseren van een nieuw verdeelmodel voor de provincies is verre van een technische model-exercitie.

Het totaal van de financiële verhoudingen verdient de volle aandacht en wij dringen er – met grote urgentie – op aan dat er in goede samenwerking en goed overleg duidelijkheid geboden wordt over een stabiele meerjarenfinanciering in relatie tot de opgaven en taken waar de provincies voor gesteld zijn. Dat achten wij een rechtvaardige invulling van de bepalingen van de Wet Financiële Verhoudingen. Wij dringen ook aan op een adequate, inzichtelijke meerjarige doorrekening van het door Cebeon voorgestelde model. De provincies hebben een model nodig dat een meerjarige doorrekening kent welke voorziet in rechtvaardige financiële verhoudingen met oog voor de opgaven waar de provincies voor staan. Wij verzoeken om spoedig overleg voor het bespreken van de ontstane tekorten. De nieuwe Staten en Colleges hebben duidelijkheid nodig.

Wij nodigen u graag uit voor een nader overleg met de gedeputeerden financiën van de twaalf provincies, en vernemen tevens graag hoe u voornemens bent het proces

ter realisatie van een nieuw verdeelmodel tot een gedragen afronding te brengen.

Een eensluitende brief is ook gestuurd aan staatssecretaris van Fiscaliteit de heer M.L.A. van Rij.

Met vriendelijke groet,
INTERPROVINCIAAL OVERLEG

J. Smit
Voorzitter IPO

Debat 8 juni 2023

Voorjaarsnota

Inbreng IPO & VNG & Unie van Waterschappen

Het coalitieakkoord kondigde eind 2021 een nieuwe financieringssysteem voor gemeenten en provincies aan. Vooruitlopend daarop werd de jaarlijkse indexatie van het gemeente- en provinciefonds stopgezet en een korting op beide fondsen doorgevoerd. Sindsdien is er veel onzekerheid over de financiële toekomst voor decentrale overheden vanaf 2026 en daarom keken gemeenten, provincies en waterschappen reikhalzend uit naar de Voorjaarsnota 2023. Na 1,5 jaar van overleg zou nu meer duidelijk moeten zijn over de nieuwe financieringssysteem. In dit position paper leest u de reactie van de decentrale overheden op de Voorjaarsnota 2023.

Vanaf 2026 structureel 3,4 miljard minder voor gemeenten en provincies

Het kabinet kondigt in de Voorjaarsnota aan de €1,1 mld. die in 2026 aan het gemeente- en provinciefonds (gezaamenlijk) is toegevoegd structureel door te trekken. De keuzes in het coalitieakkoord hebben echter geleid tot een verlaging van deze fondsen van ruim €4,5 mld. Per saldo zijn er – ondanks deze Voorjaarsnota – vanaf 2026 dus €3,4 mld. minder middelen ten opzichte van 2025. Dit komt vooral door het lager vaststellen van het accres en de terugkeer van de opschalingskorting.

Tekorten in 2026-2027 laten zich nu al voelen

Gemeenten en provincies baseren hun begrotingen op een vooruitzicht van 4 jaar. Als er in jaar 3 en 4 onvoldoende structurele middelen beschikbaar zijn, moeten de ambities worden aangepast. Zo kan op basis van het tekort in latere jaren nu geen personeel in vaste dienst worden aangenomen. Gemeenten stonden financieel al voor grote uitdagingen en zien de druk alleen maar toenemen. Provincies worden nu, midden in de onderhandelingen over nieuwe coalities, geconfronteerd met structurele tekorten vanaf 2026. Dit leidt nu al tot een pas op de plaats, terwijl onze gezamenlijke ambities juist om een stap naar voren vragen.

We verwachten dat er vóór de Miljoenennota duidelijkheid is van het kabinet over de gevolgen van de disbalans tussen taken en de gezamenlijke ambities van rijk en decentrale overheden enerzijds en de middelen anderzijds. Is er sprake van een bezuiniging van €3,4 mld, of kunnen gemeenten en provincies blijven bijdragen aan het realiseren van de gezamenlijke ambities?

Teveel incidenteel, te weinig structureel

Het kabinet kiest er voor om grote opgaven zoals wonen, klimaat en landelijk gebied incidenteel via transitiefondsen te bekostigen. Deze aanpak houdt geen rekening met de structurele kosten die daaruit vloeien, denk aan onderhoudskosten en personele inzet. Het gebrek aan structurele financiële zekerheid belemmert gemeenten en provincies om de benodigde investeringen te doen en personeel aan te trekken en vast te houden. Een gezonde, structurele financiële basis voor gemeenten en provincies is onontbeerlijk voor het realiseren van de ambities van het kabinet.

- *Neem de structurele beheer- & onderhoudskosten die voortvloeien uit de investeringen van incidentele fondsen mee in de uitkering.*

Nieuwe normering onvoldoende

Het kabinet kondigt in de Voorjaarsnota een nieuwe manier van indexeren aan. Het is goed dat er nu een voorstel van het kabinet ligt, maar hierover is geen overeenstemming. De voorgestelde systematiek houdt onvoldoende rekening met de ontwikkeling van de kosten van gemeenten en provincies voor b.v. zorg en beheer en onderhoud en gaat bovendien pas vanaf 2027 in, terwijl de oude systematiek al in 2025 wordt losgelaten. De nieuwe manier waarop het accres berekend wordt – waarmee de indexatie van eerdere jaren elk jaar met terugwerkende kracht wordt herrekend – leveren (neerwaarts) schommelende accessen op. De decentrale overheden kijken daarom uit naar de verdere uitwerking van deze nieuwe normeringssystematiek (zie ook [motie Van Weyenberg/Van Dijk](#)) en gaan daarover graag in gesprek met het kabinet en uw Kamer. Ook wettelijke verankering van een definitieve systematiek (zie ook [motie Bromet/Mohandis](#)), kan helpen om onzekerheid en instabiliteit weg te nemen.

- *Pas de nieuwe normeringssystematiek zo aan, dat er ook rekening wordt gehouden met de toenemende kosten voor zorg en voor beheer & onderhoud.*

Interbestuurlijke en Financiële Verhoudingen op de tocht...

Een van de adviezen die in het op 1 juli 2022 gepubliceerde [rapport Lazeroms](#) luidt dat “voor het slagen van de overstap naar een nieuwe financieringssystematiek het belangrijk is dat rijk en decentrale overheden gezamenlijk achter gemaakte keuzes gaan staan.” Ook in de nieuwe [Code Interbestuurlijke Verhoudingen](#) (Code IBV) wordt het belang van dergelijke interbestuurlijke samenwerking benadrukt. De totstandkoming van de Voorjaarsnota 2023, en dan met name de besluiten over de nieuwe financieringssystematiek, stroken niet met de adviezen en afspraken uit rapport Lazeroms en de Code IBV.

- *Blijf bij het maken van keuzes en zoeken naar oplossingen rondom de financiële uitdagingen nauw samenwerken met de decentrale overheden.*

...maar decentrale overheden nemen hun verantwoordelijkheid!

Er is geen discussie over de vraag of er veel werk te doen is in Nederland. Er is ook geen twijfel dat de inzet van decentrale overheden daarbij cruciaal is. Zonder hen gaat het niet. En dat hoeft ook niet: zij staan altijd klaar om samen met het rijk aan grote maatschappelijke opgaven te werken en als het nodig is tussentijdse crises op te lossen. Tijdens de coronacrisis, de energiecrisis, de asielcrisis en de gevolgen van de hoge inflatie hebben gemeenten en provincies laten zien hoeveel maatschappelijk impact ze kunnen hebben met de euro's die ze uitgeven.

Daar komt bij dat, naast deze 'nieuwe' opgaven die op de decentrale overheden afkomen, de uitvoering van huidige taken ook steeds meer in het geding komt door gebrek aan middelen. Op dit moment nemen de kosten voor beheer en onderhoud van infrastructuur en de exploitatie van openbaar vervoer hand over hand toe. Voor het behoud van de bereikbaarheid met openbaar vervoer zijn extra investeringen noodzakelijk onder andere vanwege de gestegen brandstofprijzen (80 mln), tegenvallende inkomsten vanuit de OV-studentenkaart (80 mln) en indexatie BDU (100 mln). Daarnaast zijn er intensiveringen nodig op het vlak van de natuur, klimaat (n.a.v. het (aanvullende) Klimaatpakket Voorjaarsnota), cultuur en leefbaarheid.

De VNG heeft na het verschijnen van de Voorjaarsnota een enquête onder haar leden gehouden; welke maatschappelijke opgaven willen gemeenten met voorrang aanpakken als er géén structurele kortingen zouden zijn?

Maar liefst 42 procent van de gemeenten wil extra inzetten op volkshuisvesting en 28 procent wil extra investeren in het sociaal domein. Zonder financiële middelen kunnen de decentrale overheden niet meehelpen met het waarmaken van de ambities van dit kabinet.

Onzekerheid over het autonome provinciaal belastinggebied

Het kabinet stelt deze kabinetsperiode de wetgeving rondom Betalen naar Gebruik vast (zie [coalitieakkoord](#)). Met de invoering van 'Betalen naar Gebruik' vervalt het huidige belastinggebied van provincies (opcenten MRB). Het is van belang dat het kabinet samen met decentrale overheden vanuit een goed onderbouwde visie op lokale heffingen stappen zet die zijn gericht op het bepalen welk nieuw provinciaal belastinggebied per 2030 wenselijk en haalbaar is. Daarom is het van belang alle opties open te houden (naast MRB+ betreft dat ingezetenenheffing, vestigingsheffing of provinciale OZB).

In het coalitieakkoord wordt ook genoemd dat de mogelijkheid tot een groter eigen belastinggebied wordt onderzocht om de autonomie van decentrale overheden te kunnen vergroten. Lastenneutraliteit voor de inwoners is daarbij een vereiste. Bovendien hechten provincies en gemeenten er zeer aan dat voorafgaand aan de keuze voor een alternatief belastinggebied er meer duidelijkheid is over het geheel van de financiële verhoudingen met het rijk.

- *Laat alle opties open voor een nieuw provinciaal belastinggebied en stem de keuze hierin af met de decentrale overheden.*

Steun van de waterschappen

Gegeven hun eigen belastinggebied wordt de financiële positie van de waterschappen niet direct geraakt door de discussie over de nieuwe financieringssysteem van gemeenten en provincies. Voldoende middelen voor de twee andere regionale overheden zijn echter wel essentieel om de opgaven waarvoor de waterschappen, veelal samen met gemeenten en provincies, staan te realiseren. De waterschappen hebben er dan ook alle belang bij dat gemeenten en provincies snel een beter financieel perspectief krijgen.